

The Complex Layers of *Hesed* in the Book of Ruth

רות פרק א

Rabbi Hayyim Angel

National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (www.jewishideas.org)

Bible Faculty, Yeshiva University

Tanakh Faculty, Beit Midrash of Teaneck

1. רות רבה ב: יד

א"ר זעירא מגלה זו אין בה לא טומאה ולא טהרה ולא איסור ולא היתר ולמה נכתבה ללמדך כמה שכר טוב לגומלי חסדים.

Ruth Rabbah 2:14

R. Zei'ra said: This scroll [of Ruth] tells us nothing either of cleanliness or of uncleanness, either of prohibition or permission. For what purpose then was it written? To teach how great is the reward of those who do deeds of kindness.

2. רות ד: יח-כב

(יח) וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פְּרָךְ פְּרָךְ הוֹלִיד אֶת־חֶזְרֹן : (יט) וְחֶזְרֹן הוֹלִיד אֶת־רָם וְרָם הוֹלִיד אֶת־עֲמִינָדָב : (כ) וְעֲמִינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחֲשׁוֹן וְנַחֲשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־שַׁלְמֹן : (כא) וְשַׁלְמֹן הוֹלִיד אֶת־יְעֹזֵב וְיְעֹזֵב הוֹלִיד אֶת־עֹבֵד : (כב) וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יֵשׁוּ וְיֵשׁוּ הוֹלִיד אֶת־דָּוִד :

Ruth 4:18-22

¹⁸This is the line of Perez: Perez begot Hezron, ¹⁹Hezron begot Ram, Ram begot Amminadab, ²⁰Amminadab begot Nahshon, Nahshon begot Salmon, ²¹Salmon begot Boaz, Boaz begot Obed, ²²Obed begot Jesse, and Jesse begot David.

3. אבן עזרא רות א: א

בעבור היות דוד שורש מלכות ישראל, נכתב בספרי הקודש יחש דוד.

4. בבא בתרא צא

וכן היה ר"ש בן יוחאי אומר: אלימלך, מחלון וכליון, גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו, ומפני מה נענשו? מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ.

Bava Batra 91a

R. Simeon b. Yohai: Elimelech, Mahlon and Chilion were [of the] great men of their generation, and they were [also] leaders of their generation. Why, then, were they punished? Because they left Palestine for a foreign country.

5. רות רבה א: ד

למה נענש אלימלך?... אלימלך היה מגדולי המדינה ומפרנסי הדור, וכשבאו שני רעבון אמר עכשיו כל ישראל מסבבין פתחי, זה בקופתו וזה בקופתו, עמד וברח לו מפניהם, הה"ד וילך איש מבית לחם יהודה.

Ruth Rabbah 1:4

Why then was Elimelech punished?...He was one of the notables of his place and one of the leaders of his generation. But when the famine came he said, Now all Israel will come knocking at my door [for help,] each one with his basket. He therefore arose and fled from them. This is the meaning of the verse AND A CERTAIN MAN OF BETH-LEHEM IN JUDAH WENT.

6. תנחומא בהר ג

ולא היה לבניו ללמוד מאביהם לחזור לא"י ומה עשו אף הם נשאו להם נשים מואביות שלא הטבילו אותם ולא גיירו אותן... כיון שלא הרגישו לעשות תשובה מיד וימותו גם שניהם מחלון וכליון.

Tanhuma Behar 3

His sons should have learned from their father and returned to Israel. Instead, they married Moabite women who hadn't immersed and hadn't converted... Since they did not realize that they should repent they immediately died.

7. אבן עזרא רות א:ב
וטעם מבית לחם: ...ולא יתכן שיקחה מחלון וכליון אלו הנשים עד שנתגיירו והעד אל עמה ואל אלהיה.

8. רות ב:ב
ותאמר נעמי לכלתה ברוך הוא לה' אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגאלנו הוא:

Ruth 2:20

Naomi said to her daughter-in-law, "Blessed be he of the LORD, who has not failed in His kindness to the living or to the dead! For," Naomi explained to her daughter-in-law, "the man is related to us; he is one of our redeeming kinsmen."

<p><u>רות ג:ט</u> ויאמר מי את ותאמר אנכי רות אמתך ופרשת כנפך על אמתך כי גאל אתה:</p>	<p><u>רות ב:יב</u> ישלם ה' פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם ה' אלקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו:</p>
<p><u>רות ג:א</u> ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך:</p>	<p><u>רות א:ט</u> יתן ה' לכם ומצאן מנוחה אשה בית אישה ותשק להן ותשאנה קולן ותבכינה:</p>

9. רות רבה ז:ז
ר' אליעזר אומר, בעז עשה את שלו ורות עשתה את שלה ונעמי עשתה את שלה, אמר הקב"ה אף אני אעשה את שלי.

Ruth Rabbah 7:7

R. Eliezer said: Boaz played his part, and Ruth played hers, and Naomi played hers, whereupon the Holy One, blessed be He, said, I too must play Mine.

Rabbi Hayyim Angel
 National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (www.jewishideas.org)
 Bible Faculty, Yeshiva University
 Tanakh Faculty, Beit Midrash of Teaneck

1. רות רבה א:ה

הוא ואשתו ושני בניו, הוא עיקר, ואשתו טפלה לו, ובניו טפלין להם.

Ruth Rabbah 1:5

He was the prime mover and his wife secondary to him, and his two sons secondary to both of them.

2. רות רבה ב:טז

שבנה בנתי לכנה (א:יב)—ר' שמואל...אמר: בשלש מקומות כתיב כאן "שבנה"...כנגד שלש פעמים שדוחין את הגר...

Ruth Rabbah 2:16

R. Shemuel b. Nahmani said in the name of R. Yehudah b. Hanina: Three times is it written here "turn back," corresponding to the three times that a would-be proselyte is repulsed; but if he persists after that, he is accepted.

3. רות ג:א

ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אבקש לך מנוח אֶשֶׁר ייטב לך:

Ruth 3:1

Naomi, her mother-in-law, said to her, "Daughter, I must seek a home for you, where you may be happy..."

4. רות רבה ב:ה

ר"י בן קרחא היה דורש שמות...ושם אשתו נעמי שהיו מעשיה נאים ונעימים.

Ruth Rabbah 2:5

R. Joshua b. Karhah was wont to interpret names...AND THE NAME OF HIS WIFE WAS NAOMI, for her actions were pleasant and sweet.

5. רות זוטא א:ב

מה ראה הכתוב להכריז עליו ועל אשתו ועל בניו, לפי שהיו מעכבין זה את זה, מצרות עין שהיה בכולן.

Ruth Zuta 1:2

Why did the text mention him, his wife, and his children? To teach that all of them were stingy.

6. רות זוטא א:ח

ותאמר נעמי לשתי כלותיה. מפני מה היתה מחזרת אותן כדי שלא תתבייש בהן שכן מצינו עשרה שווקים היו בירושלים. ולא היו מערבין אלו עם אלו שוק של מלכים, שוק של נביאים, שוק של כהנים, שוק של לויים, שוק של ישראל, ניכרים בלבושיהם בשווקים, מה שאלו לובשין לא היו אלו לובשין.

Ruth Zuta 1:8

Why did Naomi want to return them? So that she would not be embarrassed by them. We find that there were ten markets in Jerusalem, and they [i.e., the classes of people who shopped at each] never intermingled.... The people were recognized by their clothing—what one class wore, another would not.

7. רות ג:8
 וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַה' בְּתִי הַיְטַבְתְּ חֶסֶדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי לָקֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים אִם דָּל וְאִם עֲשִׂיר:

Ruth 3:10

He exclaimed, "Be blessed of the LORD, daughter! Your latest deed of loyalty is greater than the first, in that you have not turned to younger men, whether poor or rich.

8. רות רבה ג:8
 ותהום כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי, זו היא שמעשיה נאים ונעימים, לשעבר היתה מהלכת באיסקפטיאות שלה ועכשיו היא מהלכת יחיפה ואת אמרת הזאת נעמי, לשעבר היתה מכסה בבגדי מילתין ועכשיו היא מכסה בסמרטוטין ואת אמרת הזאת נעמי, לשעבר היו פניה מאדימות מכח מאכל ומשתה ועכשיו פניה מוריקות מן רעבון ואת אמרת הזאת נעמי.

Ruth Rabbah 3:6

ALL THE CITY WAS ASTIR CONCERNING THEM, AND THE WOMEN SAID: IS THIS NAOMI? (I, 19). Is this the one whose actions were fitting and pleasant (ne'imim)? In the past she used to go in a litter, and now she walks barefoot, and you say, IS THIS NAOMI? In the past she wore a cloak of fine wool, and now she is clothed in rags, and you say, IS THIS NAOMI? Before her countenance was ruddy from abundance of food and drink, and now it is sickly from hunger, and yet you say, IS THIS NAOMI?

The Complex Layers of *Hesed* in the Book of Ruth

רות פרקים ב-ד

Rabbi Hayyim Angel
National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (www.jewishideas.org)
Bible Faculty, Yeshiva University
Tanakh Faculty, Beit Midrash of Teaneck

1. שמואל א' טז: יח

וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי בֶן לְיֹשֵׁי בֵּית הַלְחָמִי יָדַע נֶגֶן וְגִבּוֹר חַיִל וְאִישׁ מִלְחָמָה וְגִבּוֹן דָּבָר וְאִישׁ תֹּאֲרָה וְהוּא עִמּוֹ :

I Samuel 16:18

One of the attendants spoke up, "I have observed a son of Jesse the Bethlehemite who is skilled in music; he is a stalwart fellow and a warrior, sensible in speech, and handsome in appearance, and the LORD is with him."

2. שמואל א' ט: א

וַיְהִי־אִישׁ <מבן> <ימין> מִבְּנֵי־מִין וּשְׁמוֹ קִישׁ בֶּן־אֲבִיאל בֶּן־צֶרֶר בֶּן־בְּכֹרֶת בְּרֵאֶפַיִם בֶּן־אִישׁ יְמִינֵי גִבּוֹר חַיִל :

I Samuel 9:1

There was a man of Benjamin whose name was Kish son of Abiel son of Zeror son of Becorath son of Aphiah, a Benjaminite, a man of substance.

3. בראשית כד: יב

וַיֹּאמֶר ה' אֱ-לֹקֵי אֲדָנִי אֲבָרְחָם הַקְּרָה־נָא לְפָנַי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדָנִי אֲבָרְחָם :

Genesis 24:12

And he said, "O LORD, God of my master Abraham, grant me good fortune this day, and deal graciously with my master Abraham..."

4. רות ג: יג

וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַה' בְּתִי הַיְטַבְתְּ חֶסֶדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן־הָרֵאשׁוֹן לְבַלְתִּי־לָקֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים אִם־דָּל וְאִם־עָשִׁיר :

Ruth 3:10

He exclaimed, "Be blessed of the LORD, daughter! Your latest deed of loyalty is greater than the first, in that you have not turned to younger men, whether poor or rich.

5. ויקרא רבה לד: ח

אמר ר' יצחק למדתך תורה דרך ארץ שכשיהא אדם עושה מצוה יהא עושה אותה בלב שמח שאלו היה ראובן יודע שהקב"ה מכתוב עליו (בראשית לז) וישמע ראובן ויצילהו מידם היה טוענו ומוליכו אצל אביו ואלו היה יודע בועז שהקב"ה מכתוב עליו ויצבט לה קלי עגלים פטומים היה מאכילה.

Leviticus Rabbah 34:8

R. Yitzhak commented: The Torah teaches you that when a person performs a good deed he should do so with a cheerful heart...If Boaz had known that the Holy One, blessed be He, would have it written of him that he "Gave her parched corn" (2:14), he would have given her fatted calves!

.6 בבא בתרא צא.

אמר רבה בר רב הונא אמר רב : אבצן זה בעז. מאי קמ"ל? כי אידך דרבה בר רב הונא, דאמר רבה בר רב הונא אמר רב : מאה ועשרים משתאות עשה בעז ... ובכולן לא זימן את מנוח, אמר : כודנא עקרה במאי פרעא לי. תאנא : וכולן מתו בחייו.

Bava Batra 91a

Rabbah, son of R. Huna, said in the name of Rav: Ibzan is Boaz. What does he come to teach us [by this statement]?...Boaz made for his sons a hundred and twenty wedding feasts, for it is said, "And he [Ibzan] had thirty sons, and thirty daughters he sent abroad, and thirty daughters he brought in from abroad for his sons; and he judged Israel seven years" (Jud. 12:9); and in the case of every one [of these] he made two wedding feasts, one in the house of the father and one in the house of the father-in-law. To none of them did he invite Manoah, [for] he said, "Whereby will the barren mule repay me?" All these died in his lifetime.

.7 שופטים יב:ח-י

(ח) וישפט אחריו את ישראל אבצן מבית לחם : (ט) ויהיו שלושים בנים ושלושים בנות שלח החוצה ושלושים בנות הביא לבניו מן החוץ וישפט את ישראל שבע שנים : (י) וימת אבצן ויקבר בבית לחם :

Judges 12:8-10

⁸After him, Ibzan of Bethlehem led Israel. ⁹He had thirty sons, and he married off thirty daughters outside the clan and brought in thirty girls from outside the clan for his sons. He led Israel seven years. ¹⁰Then Ibzan died and was buried in Bethlehem.

.8 בראשית יח:ד-ז

(ד) ויקחנא מעטמים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ : (ה) ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כיעלכון עברתם על עבדכם ויאמרו כן תעשה כאשר דברת : (ו) וימהר אברהם האלה אלה שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לוישי ועשי עגות : (ז) ואלה בקר רץ אברהם ויקח בן בקר רץ טוב ויתן אלהנער וימהר לעשות אתו :

Genesis 18:4-7

⁴Let a little water be brought; bathe your feet and recline under the tree. ⁵And let me fetch a morsel of bread that you may refresh yourselves; then go on—seeing that you have come your servant's way." They replied, "Do as you have said."
⁶Abraham hastened into the tent to Sarah, and said, "Quick, three *seahs* of choice flour! Knead and make cakes!" ⁷Then Abraham ran to the herd, took a calf, tender and choice, and gave it to a servant-boy, who hastened to prepare it.

.9 בראשית יב:א-ב

(א) ויאמר ה' אלהי אברהם לדודך מארצך וממולדתך ומבית אביך אלהי ארץ אשר אראך : (ב) ואעשך לגוי גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה :

Genesis 12:1

The LORD said to Abram, "Go forth from your native land and from your father's house to the land that I will show you.

10. רות ב:יא

וַיַּעַן בְּעֵז וַיֹּאמֶר לָהּ הֲגַדְתְּ לִי כָל אֲשֶׁר-עָשִׂיתְ אֶת-חַמּוֹתַי אַחֲרֵי מוֹת אִישׁי וַתַּעֲזְבִי אָבִיךָ וְאִמְךָ
וְאֶרֶץ מוֹלַדְתְּךָ וַתֵּלְכִי אֵל-עַם אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתָּ תְּמוּל שְׁלֹשׁוֹם :

Ruth 2:11

Boaz said in reply, “I have been told of all that you did for your mother-in-law after the death of your husband, how you left your father and mother and the land of your birth and came to a people you had not known before...”

11. רות ג:יא

וַעֲתָה בְּתִי אֶל-תִּירְאֵי כָל אֲשֶׁר-תֹּאמְרֵי אֶעֱשֶׂה-לָּךְ כִּי יוֹדַע כָּל-יִשְׂרָאֵל עִמִּי כִּי אִשָּׁת חַיִּל אַתְּ :

Ruth 3:11

And now, daughter, have no fear. I will do in your behalf whatever you ask, for all the elders of my town know what a fine woman you are.

12. רות ב:א

וַלְנַעֲמִי מִידַע מוֹדַע לְאִשָּׁה אִישׁ גְּבוּר חַיִּל מִמְּשַׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וְשָׁמוֹ בְּעֵז :

Ruth 2:1

Now Naomi had a kinsman on her husband’s side, a man of substance, of the family of Elimelech, whose name was Boaz.

13. רות ד:יא

(יא) וַיֹּאמְרוּ כָּל-הָעָם אֲשֶׁר-בְּיִשְׂרָאֵל וְהַזְּקֵנִים עֲדִים יִתְּנוּ ה' אֶת-הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל-בֵּיתְךָ כְּרָחֵל וְכִלְאָה
אֲשֶׁר בָּנוּ שְׂתֵייהֶם אֶת-בַּיִת יִשְׂרָאֵל וְעָשָׂה-חַיִּל בְּאַפְרָתָה וּקְרָא-שֵׁם בְּבַיִת לְחָם :

Ruth 4:11

All the people at the gate and the elders answered, “We are. May the LORD make the woman who is coming into your house like Rachel and Leah, both of whom built up the House of Israel! Prosper in Ephrathah and perpetuate your name in Bethlehem!

14. רות זוטא א:ז

וַתֵּצֵא מִן הַמְּקוֹם. מַה רָאָה הַכָּתוּב לִמְנוֹת יְצִיאָתָה וּבִיאָתָה, אֲלֵא אָמַר הַקַּב"ה תְּבוֹא רוֹת שֶׁהִיא
גִּירוֹת וְלֹא כִיחֹשֶׁה בַחַמּוֹתָהּ, וַתּוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁמֵּרְדוּ בִּי.

Ruth Zuta 1:7

God said: may Ruth, who is a convert, and who did not challenge her mother-in-law—come and rebuke Israel who has rebelled against Me.